

IN PRIMIS GLORIOSAE SEMPER VIRGINIS..

Nešto o "Communicantes" mjesto uvoda

Već sam preko pedeset godina svećenik i malo koji dan da nisam čitao svetu Misu, a tek sam sada, spremajući na molbu Uredništva "Službe Božje" par člančica o Presv. Djevići, opazio, da treća alineja u misnom Kanonu nije gramatički ispravna. Onim dvama participima na početku /Communicantes et memoriam venerantes/, koji su očito subjekti rečenice, ne odgovara nika^{va} predikat! - Posegnuo sam za svojim Schottom /izd. od 1958./ . On je prvi particip preveo prijedložnim izrazom: In heiliger Gemeinschaft, a drugi razvio u rečenicu: ehren wir dabei... , kojoj će na kraju, iza omnium Sanctorum tuorum = aller Deiner Heiligen, staviti tačku, pa preostali dio prevesti novom rečenicom. Vrlo vješto, a da li i vjerno?

Otvorio sam naš hrvatski Rimski misal /5. izd. od 1944./ . Prevodilac je za latinski tekst uspio da dađe savršeno ispravnu hrvatsku rečenicu. Ali uz veliku cijenu! On je prvu alineju Kanona /Te igitur/ preveo samo do riječi: "ujediniti i upravljati" izostavivši završetak: "sa slugom Tvojim..." Za tim dolazi druga alineja /Memento - Spomeni se/, a treću počinje ovako: "U zajednici sa slugom Tvojim, Papom" /i ostalo iz prve alineje/ "te poštujući spomen...", a iza "Tvojih svetih" dodaje: "molimo" i dalje kako stoji u tekstu.

Uzeo sam i prijevod staroga glagoljaša, koji se siromah dao zavesti sazvučjem i prevodi: "Pričešćajuće se", što ne odgovara izvorniku. Ni prevodilac u najnovijem izdanju Kruha nebeskoga /1958./ nije bio bolje sreće. Početak alineje: "U zajednici i slaveći najprije spomen" visi u zraku: ne zna mu se predikat!

Dok sam tako sravnjivao prijevode, a i sam se domišljao rješenju, dođu mi do ruku zaostali ovogodišnji brojevi lijepe talijanske smotre "Rocca", glasila od Crkve odobrenog pokreta i zajednice "Pro civitate christiana". Tu od drugoga ovogodišnjeg broja, u rubrici LITURGIA, pod zajedničkim naslovom: Conosciamo la Messa /Upoznajmo Misu/, I. P a g n i n i, u nizu članaka, koji opet imaju i svoje osobite podnaslove, vrlo lijepo razlaže sve pojedine dijelove svete Mise. U br. 15 /od I. VIII.60./ str. 13, govori o Communicantes i kaže doslovno: "Molitva što slijedi: Communicantes, sada nelogična i otrgnuta od svakoga smisla /ora illogica e distaccata da ogni senso/, u starom je Kanonu bila nastavak Mementa. Vjerojatno je neka gramatička pogreška, prenašana iz kodeksa u kodeks kroz vjekove, dovela do sadašnje podjele na dvije molitve, davši drugome dijelu i naslov - infra actionem - koji ne kaže ništa."

Mislim, da Pagnini ima razlog. Samo mjesto one "gramatičke pogreške" ja bih volio reći: pravopisne. Poznato je, da stari kodeksi nisu imali ustaljene interpunkcije, a vrlo često su se pisali i bez interpunk-

cija. Danas, u našim misalima, na kraju prvoga Memento stoji tačka. Pokušajmo staviti dvije tačke /:/ i ispustimo onaj Infra actionem, i smisao je potpun!

Dakako, to će se učiniti s odobrenjem više vlasti, koja je već dala jedan izvrstan precedens za slične pravopisne ispravke, kad je u novom uređenju Svete sedmice drukčije interpungirala završetak pjesme Gloria. Mjesto tačke iza Sanctus, Dominus, Jesu Christe... treba da dođe zarez, a iza Altissimus i iza Sancto Spiritu dvije tačke.

Uz taj neznatni ispravak Communicantes dobiva predikat u onim offerimus vel qui tibi offerunt u Mementu, i imamo smisao: "SUUCESTVUJUCI I SPOMEN ŠTUJUCI najprije slavne vazda Djevice Marije", to jest: prikazujemo zajednički ovu Žrtvu i ujedno štujemo spomen Presvete Djevice i Božjih ugodnika, koji će svojom molitvom pomoći našu slabu molitvu i zaslužiti nam Božju zaštitu... Divna zajednica neba i zemlje, Communio sanctorum na djelu!

"LITURGIJSKE KNJIGE moraju nam biti milije nego bilo koje druge knjige. Liturgiju oživljuje isti Duh kao i Sveto Pismo. Tu se nalazi obilje hrane za najoštriji um i najosjećajnije srce. Ne možemo nigdje naći toliko bogatstvo plemenitosti, nježnosti i zanosa. Obadimo svu svjetsku literaturu. Potražimo bilo gdje ono što je veličanstveno pa ćemo se iza toga s dvostruko većom ljubavlju povratiti k liturgiji i dvostruko više cijiniti njezinu istinu, ljepotu i dubinu" /P. Stiegele/.